

[Guldberg.]

nem Rissø og gennem de bevillinger, som ofte har været kritiseret; jeg har såmænd også selv været med til somme tider at sige, det var en overbelastning af denne sektor i forhold til andre videnskabelige sektorer. Det kan være, det var rigtigt, men det er i hvert fald ikke noget godt argument i dag for at sige, at vi ikke er forberedt.

Men i hele denne lange periode var spørgsmålet teknisk og videnskabeligt, og alle de spørgsmål af denne karakter, vi nu har drøftet så grundigt i folketingsudvalget og i den offentlige debat, hviler på nogle fundamentale tekniske og videnskabelige problemer. Enhver, der har respekt for den naturvidenskabelige metode og dens strenge krav, har derfor måttet undre sig over visse dele af den debat, som her har været ført.

Forklaringen på dette kan jo kun være, at spørgsmålet er blevet politisk, at spørgsmålet, som egentlig hvilede på nogle fundamentale teknisk-videnskabelige oplysninger, er gået ind i en politisk strid, en strid, der rækker langt ud over noget indenrigspolitisk og ud i det store politiske problem, som skiller landene her i verden, og som også skiller ideologierne. Vi fik ikke, som vi burde have haft, en fredelig og gradvis udvikling, hvor kerneenergien i stigende grad blev taget i brug; vi fik en anden udvikling.

Første gang vi så det, var, da Suezkanalen blev lukket. Det førte til en hel omlægning, til anvendelse af supertankere for at sejle olie rundt om Afrika, til store investeringer i skibsbygningsindustrien, og det medvirkede måske til en højkonjunktur i den vestlige verden i den periode, men førte ikke til det, som ville have været en rigtig reaktion: også en vis prismæssig tilpasning, som kom producenterne til gode.

Det var dette fænomen, der slog igennem i oliekrisen i 1973, som naturligvis var en politisk krise, men en politisk krise, som blev forstærket af den økonomiske realitet, at vi ikke havde tilpasset udviklingen i energiproduktion og energipriser til realiteterne. Den deraf afledte oliekrise viste, at de demokratiske lade i Vesteuropa var totalt afhængige af deres olieforsyning og af dem, der behersker kilderne. Selv de største vesteuropæiske lande måtte i denne periode erkende, at de ikke havde sikret sig deres politiske uafhængighed. Dette var kun en

ny erkendelse, men ikke en ny kendsgerning, men den er også noteret og forstået øst for jerntæppet. Så længe Vesteuropa ikke har sikret sig en større uafhængighed af forsyningerne med olie, er vi afhængige af dem, der kontrollerer olieforekomsterne eller transportvejene. Nu er Suezkanalen åben igen; vi ved ikke, hvem der kommer til at kontrollere denne vej, og kontrollen med vejen rundt om Afrika kan man godt sætte sine spørgsmålstegn ved. Vi ved heller ikke, hvornår og på hvilken måde en ny situation opstår. Derimod ved vi, at det klart er afsløret, hvor let det er at beherske Vesteuropa gennem dets olieforsyninger, og hvor lidt vi indtil nu har gjort for at sikre os derimod.

Det er denne politiske situation, som er forklaringen på den ene del af den propaganda, som var udpræget politisk, og som blev sat ind — der er en anden del af debatten, som givet er ført i god tro, men på forkerte oplysninger — men den politiske side har sin rod i dette, og den kan vi også kende på de metoder, der er anvendt i denne del af debatten. De mennesker, der med en videnskabelig baggrund har vovet sig ind i debatten, eller som i bevidsthed om deres ansvar på et erhvervsmæssigt område, de kender til, har følt sig forpligtet til at give deres besyv med, er omgående blevet angrebet for at være personligt forudindtaget og part i sagen. Enhver saglig, teknisk oplysning er omgående blevet modsagt med en påstand, som ikke lader sig kontrollere på anden måde end gennem en langvarig og dybtgående undersøgelse. Vi har fået anskuelsesundervisning i, hvordan en sådan teknisk og videnskabelig problemstilling kan politiseres og censureres gennem nøgleposter. Jeg minder om, at denne del af debatten — og jeg sigter ikke her til alle de deltagere i debatten, som har været bekymrede over atomkraft, det er der mange der har været — også stammer — og jeg må desværre sige, det rækker helt ind i handelsministeriets oplysningsudvalg — fra folk, som for mig med rette har lov at have den indstilling, at teknisk-videnskabelige spørgsmål ikke er noget nøjagtigt, ikke er noget, vi kan lægge som grundlag, men noget, der skal afgøres politisk og er til debat og er subjektivt. Fører man dette ud i det yderste, er vi dér, hvor vi har været i overdrevet af den debat, der har været. Det er ikke mærkeligt, at